

7

นโยบายของไทยต่อประเทศกัมพูชา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๓

นางสาวสุพรรณิการ์ สวีระสฤงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖

ISBN 974-562-436-5

011273

118005093

THAI POLICY TOWARD KAMPUCHEA FROM 1975 TO 1980

Miss Suphannika Savirasarid

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Political Science

Department of International Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ นโยบายของไทยต่อประเทศกัมพูชา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๓

โดย นางสาวสุพรรณิการ์ สิริระสฤษฎ์

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....*สุพรรณิการ์ สิริระสฤษฎ์*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ นุนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*วิจิตรา สุกรเสพย์*.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา สุกรเสพย์)

.....*สมพงษ์ ชูมาก*.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ชูมาก)

.....*สมเกียรติ อ่อนวิมล*.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ นโยบายของไทยต่อประเทศกัมพูชา ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๓

ชื่อนิสิต นางสาวสุพรรณิการ์ สวีระสุภษดี

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ปีการศึกษา ๒๕๒๕

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อการกำหนดนโยบายของประเทศไทยต่อประเทศกัมพูชาตามหลักเกณฑ์ของทฤษฎีการเกี่ยวพัน (Lingkage Theory) ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๒๓ (ค.ศ. ๑๙๗๕-๑๙๘๐) โดยต้องการพิจารณาว่า ปัจจัยตัวใดบ้างที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของประเทศไทยต่อประเทศกัมพูชาอย่างแท้จริง สำหรับปัจจัยที่ผู้เขียนได้มุ่งพิจารณาในการศึกษาค้างครั้งนี้คือ ตัวบุคคลผู้กำหนดนโยบาย สภาพการณ์ทางการเมืองภายในประเทศและสภาพการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ นอกจากนี้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาสภาพความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาตั้งแต่ในอดีตมาจนถึงระยะก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศกัมพูชาและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาในอดีตที่ผ่านมาด้วย

ผลจากการวิจัย ปรากฏว่าทัศนคติและแนวความคิดของตัวบุคคลผู้กำหนดนโยบายของประเทศไทย เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของประเทศไทยต่อประเทศกัมพูชา และพบว่าผู้นำของไทยส่วนใหญ่จะมีลักษณะและคุณสมบัติในแบบผู้นำที่ยึดถือสภาพความเป็นจริงของปัญหาต่าง ๆ (Bureaucratic - Pragmatic Type of Leadership) นอกจากนี้สภาพทางการเมืองภายในของไทยก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของไทยต่อประเทศกัมพูชาด้วยเช่นกัน ผู้กำหนดนโยบายของไทยจะไม่สามารถดำเนินนโยบายที่ตนได้กำหนดไว้ไปได้อย่างราบรื่น ถ้าสภาพทางการเมืองของไทยไม่เอื้ออำนวยต่อนโยบายนั้น ๆ และจากการวิจัยผู้เขียนยังพบว่า สภาพการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกตัวหนึ่งที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายของไทยที่มีต่อประเทศกัมพูชาด้วยเช่นกัน และประเทศไทยไม่สามารถที่จะทำตัวให้อยู่โดดเดี่ยวจากสังคมระหว่างประเทศได้ นอกจากนี้ในการกำหนดนโยบายของบุคคล

ผู้กำหนดนโยบายนั้นจะต้องมีการนำสภาพการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศมาพิจารณาด้วยเสมอ

จากการศึกษาในครั้งนี้ได้พบว่า สภาพทางการเมืองภายในประเทศของประเทศไทยนั้นถึงแม้ว่าจะจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของไทยที่มีต่อประเทศกัมพูชาก็จริง แต่ในการกำหนดนโยบายต่อประเทศกัมพูชา บุคคลผู้กำหนดนโยบายของไทยจะต้องพิจารณาสภาพแวดล้อมประการอื่น ๆ ประกอบกันไปด้วย จึงทำให้ในบางครั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพทางการเมืองภายในของประเทศกัมพูชาอาจจะไม่มีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในแนวนโยบายของประเทศไทยที่มีต่อประเทศกัมพูชาได้

๗

Thesis Title	THAI POLICY TOWARD KAMPUCHEA FROM 1975 TO 1980
Name	Miss Suphannika Savirasarid
Thesis Advisor	Assistant Professor Somkiat Onwimon, Ph.d.
Department	Interntional Relations
Academic Year	1982

ABSTRACT

The Thesis attempts to study the number of factors that influenced the formulation of Thai foreign policy towards Kampuchea during the period between 1975 - 1980 by using the Linkage Theory as the tool for undertaking this analysis. It aims at examining which of the various factors significantly influenced the course and direction of Thai foreign policy towards Kampuchea during that period. The factors that have been given particular attention are the role of policy - maker and both the domestic and international political circumstances. In addition, the author has also given an account of the history of Thai - Kampuchean relations up to 1975 so as to provide a basic understanding of the Kampuchean nation and past developments in her relations with Thailand.

The findings of the research have shown that the perceptions of Thai policy - makers have had an important bearing upon the formulation of Thai foreign policy towards Kampuchea and that their attitude and thinking have proven to be in line with the model of the bureaucratic-pragmatic type of leadership. The domestic political circumstances constitute another vital factor. It would be most difficult, if not impossible, for the Thai policy - maker to carry out successfully, a certain foreign policy decision if the prevailing domestic political circumstances do not provide a conducive atmosphere. The international

political circumstances has also always figure prominently in shaping Thai foreign policy towards Kampuchea as Thailand can never isolate itself from the rest of the international community. Thai policy makers have constantly been compelled by international political developments in charting the course of Thai foreign policy towards Kampuchea.

The study has also found that to a certain extent the internal political developments in Kampuchea itself have also some influence on Thai foreign policy towards Kampuchea. But because Thai policy maker have to take into consideration a number of other important factors as mentioned above, in some cases, political changes in Kampuchea might not lead to any change in Thai foreign policy towards Kampuchea.

กิติกรรมประกาศ

เนื่องจากในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลผู้เกี่ยวข้องต่อการกำหนดนโยบายของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา ซึ่งผู้เขียนก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการอนุญาตให้เข้าสัมภาษณ์ ฯพณฯ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ฯพณฯ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ฯพณฯ นายพิชัย รัตตกุล ฯพณฯ นายอุทิศศรี ปาจรียางกูร นายอาณันท์ ปันยารชุน และนาวาอากาศตรีประสงค์ สุ่นศิริ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ที่ได้กล่าวนามมาเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาจากท่านอธิบดีเจตน์ สุจริตกุล อธิบดีกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ รองศาสตราจารย์ ดร. กุลลมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร. สมพงษ์ ชูมาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจินดา ศุกรเสพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล และอาจารย์ผาสุข ปิยะธำจรรย์ยะ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านผู้ที่ผู้เขียนได้กล่าวนามมานี้ และในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์ ดร. วิจินดา ศุกรเสพย์ เป็นอย่างมากทั้งในด้านการให้คำแนะนำ การตรวจแก้ไขและเป็นกำลังใจที่ทำให้ผู้เขียนสามารถแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จเรียบร้อย ตามกำหนดเวลา ซึ่งพระคุณในครั้งนีผู้เขียนจะระลึกถึงตลอดไป นอกจากนั้นผู้เขียนขอขอบคุณอย่างจริงใจต่อเพื่อน ๆ โดยเฉพาะคุณโสมเพ็ญ ชูทรานนท์และคุณยุพดี ทิยาพันธุ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือต่อผู้เขียนจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลงได้

ถ้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเกิดประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อไป ส่วนดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอมอบให้แก่ท่านผู้ที่ผู้เขียนได้กล่าวนามมาแล้วข้างต้นและเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ส่วนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว ทั้งนี้เนื่องจากเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้เขียนเอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๒. แนวความคิดทั่วไปเกี่ยวกับการกำหนดและการดำเนินนโยบายต่างประเทศ	๘
๓. ประวัติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๘	๒๙
๔. วิเคราะห์นโยบายของไทยต่อประเทศกัมพูชาระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๓	๔๓
๕. บทสรุป	๕๗
บรรณานุกรม	๑๐๓
ภาคผนวก	๑๑๐
ประวัติ	๑๑๕